

HONDAKINEN KUDEAKETA

Merkataritza gunean, urruneko salgaiak hurbileko lanak

Etxe zein komertzioetako hondakinen kudeaketa kanpaina politikoetarako gai nagusietakoa izan da azken urteetan, Gipuzkoan batez ere. Alderdiek hondakinak kudeatzeko sistema hartu dute ardatz, bozak irabazi edo galarazteko. Usurbilen duela hamar urte ezarri zen atez ateko hondakinen bilketa, baina ordurako Urbil merkataritza gunean hasita zeuden kudeaketa selektiboarekin.

✂ IÑAUT GONZALEZ DE MATAUKO RADA 📺 URBIL-EK UTZIAK

2009an sartu zen indarrean Usurbilen atez ateko hondakinen bilketa, hainbat motako zaborrak (organikoa, ontzi arinak, papera/kartoia eta errefusa) asteko egun bakoitzean jasotzeko. Sistema berritzaile horrek hainbat helburu zituen: konposta egitea bultzatu, zabor kopurua gutxitu eta birziklapen tasa %80tik gora izatea. Udal araudi berriak Urbil merkataritza guneari bidea zabaldu zion hondakinak selektiboki kudeatzeko, baina Leyre Lobato Urbileko zuzendariordearen arabera, haiek jada urtebete zeramaten komertzio zein bezeroek sortutako hondakinak bereizten.

Duela hamaika urte zentroak Marilia Pires langilea hartu zuen hondakinen bereizketa ondo egiten zela egiaztatzeke. Talde baten laguntzarekin, Pires pedagogia egiten hasi zen merkataritza guneko lokal eta bezeroekin, hondaki-

---

Nahiz eta hondakinak ondo kudeatu eta birziklapen tasa altua izan, halako gune batek badu berezko arazo bat: geroz eta gehiago saldu nahiak hondakin kopuru handiagoa dakar

---

nen kudeaketa selektiboa zergatik eta nola egin behar zuten azaltzeko.

Hasiera polemikoa eta zaila izan zela onartu du Piresek, jendeak ez baitzuen ulertzen zergatik bereiztu behar zuten zaborra: "Hondakinen kontuarekin hasi ginenean kontzientzia gutxiago zegoen, eta askok esaten zigun ez zuela zaborra bereiziko. Orduan guk egin behar izaten genuen haien lana, eta kontuan izanda hirurogei saltokitik gora daudela lan handia da hori. Hamaika urte pasata jendeak ulertu du zergatik bereiztu behar duen zaborra, eta orain lana asko errazten digute". Urbiletik, bertatik bertara ikus daiteke Gipuzkoako agintariak zabaldu berri duten Zubietako erraustegiko tximinietako kea.

NOLA EGITEN DUTE LAN?

Urbil bezalako merkataritza gunen erraldoi batek sortzen duen hondakin

ZABORREN GELAN EGITEN DUTE
URBILEKO LANGILEEK HONDAKINAK
BEREIZTEKO ITZALEKO LANAREN ZATI
HANDI BAT, NAHIZ ETA GAUR EGUN,
URTEETAKO PEDAGOGIARI ESKER SALTOKI
ETA BEZEROEK "ASKO ERRAZTEN" DUTEN
ZEREGIN HORI. MERKATARITZA GUNEKO
ARDURADUNEK DUELA HAMAIKA URTE
JARRI ZITUZTEN PERTSONALA ETA
BALIABIDEAK HONDAKINAK KUDEATZEKO.

BLACK FRIDAY EGUN ZEHATZETAN LANA BIDERKATU EGITEN DA ETA ASKOTAN ZABOR POLTSAK ITZULI BEHAR IZATEN DIZKIETE SALTOKIEI, ONDO BEREIZI DEZATEN.

mordoa bereiztea lan handia dela pentsa lezake batek, eta hein handi batean, hala da. Egun Urbilek 65 komertzioetako hondakinak errebisatu eta sailkatzen ditu, Eroskirenak izan ezik.

Lehen aipatutako hondakin taldeez gain, enpresa gehiagorekin lan egiten

dute bestelakoak bereizteko: beira, lanpara hondatuak, pilak, arropa, olio erabilia... Horretarako, birziklatzeko puntu bereziak dituzte.

Bestalde, bezeroek merkataritza gunean dauden edukiontzietan botatzen dituzten hondakinak ere errebisatzen

dituzte. Honek ematen dio Piresi lan handiena, haren esanetan gaur egun saltokiek orokorrean “nahiko ondo” birziklatzen duten arren, salbuespenak salbuespen. Egun zehatzetan, baina, lana biderkatu egiten da, jende-oldea oso aldakorra baita. Azaroaren lehenan, adibidez, uste baina lan handiagoa izan zuten; nahiz eta jai eguna izan, ostalaritzako lokalak eta zinemak irekita zeuden, eta eguraldi eskasa egin zuenez inoiz baina bezero gehiago izan zela esan digu Lobatok: “Gutxitan ikusi dut hainbeste jende”, zioen. Piresek dioenez halako egunetan McDonald’s eta antzeko lokalak lepo beteta egon ohi dira, eta langileek duten asaldurarekin nahiko gaizki birziklatzen dute; askotan zabor poltsak itzuli behar izaten dizkiete ondo bereizi dezaten.

“EZIN DUGU EZER EGIN”

Nahiz eta hondakinak ondo kudeatu eta birziklapen tasa altua izan, halako gune batek badu berezko arazo bat: geroz eta gehiago saldu nahiak hondakin kopuru handiagoko dakar. Enpresei hainbat irizpide jartzen dizkiete lokala ezarri aurretik –hondakinen kudea-

Abendukoa, kalean!

EUSKARA IKASLEA ZARA? IRAKASLEA?

- **EUSKARAZ IRAKURTZEKO OHITURARIK EZ DUTENENTZAT**
- **BALIAGARRIA EUSKARA IRAKASLEENTZAT**
- **10 ZENBAKI URTEAN**

Urte osoko harpidetza (Hego Euskal Herria eta Espainia)
29€
● aizu.eus

111 hostoz eta orritz jantzi

JAKOBA ERREKONDO

Jakoba Errekondok ARGIAⁿ landareei buruzko 1111. artikulua idatzi du 2019an. Hauen antologia da liburu honek biltzen duena, 1111 horietatik hautatutako 111.

Edizio berezikoa izanik, liburu gisa ere oso da ederra eta artikuluen aukeraketa Euskal Herriko alor anitzetako 22 pertsonak egin dute, baita bakoitzak bere hautaketa azaltzen duen sarrera idatzi ere.

Hitzaurrea

SUSTRAI COLINA

Artikuluen hautatzaileak

DANELE SARRIUGARTE

BEÑAT SARASOLA

AMETS ARZALLUS

MARKEL LIZASOAIN

ENEKO MITXEO

ONINTZA ENBEITA

ESTITXU EIZAGIRRE

LEIRE ETXAIDE

MAIALEN LUJANBIO

HARKAITZ CANO

IDOIA TORREGARAI

KOLDO ALMANDOZ

PANTXIKA MAITIA

JOSEBA TAPIA

ARANTXA ITURBE

ANDONI EGAÑA

ALEX MENDIZABAL

ITXARO BORDA

XABIER MONTOIA

ELIXABETE GARMENDIA

SAGRARIO ALEMAN

ANJEL LERTXUNDI

ANTTON OLARIAGA

*Jakoba Errekondok
sinatuta jasotzeko aukera*

LIBURUA
SALGAI!
20€*

ORGANIKOA BEREIZTEKO EDUKIONTZI ILARA.
65 LOKALETAKO HONDAKINAK KUDEATZEN DITU URBILEK.

ketak udal araudia errespetatu dezala, adibidez-, eta horiek kontratuan idatziz onartu behar dituzte. Hondakinen produkzio masiboa geratzeko irizpiderik ez dago ordea, eta Lobatok aitortu du ia ezinezkoa litzatekeela halakorik.

Gehiegizko hondakin produkzioaren munduko ikur nagusia McDonald's janari lasterren enpresa da. Berrerabili daitekeen bakarra erretiluak dira bertan, beste guztia erabili eta botatzekoa da: edalontziak, kartoizko kutxak, lastotxoak, ontziak... Beste jattetxe batzuetan platerak, edalontziak, katiluak eta mahai-tresnak garbitu eta berriz erabiltzen dira. Baina McDonald's-en ez.

Enpresa estatubatuarrak munduan 38.000 lokaletik gora ditu, eta aisa irudika dezakegu zenbat milaka tona kilo hondakin sortzen dituen egunean, berrerabili beharrean. Halako enpresa multinazional baten aurrean Urbilek zaila du ezer egitea, Lobatoren arabera, eta horrek askotan ezintasuna sortzen diela dio.

SALTOKIAK ARRASTOAN SARTZEKO MUGAK

Eguberriak ate joka ditugu, eta halako egunetan kontsumoak, eta ondorioz, hondakin kopuruak, nabarmen egiten du gora. Egun horietan, Piresek eta garbiketako beste lankideek lan gehiago izaten dute saihestu ahal izango litzatekeen zaborra biltzen eta sailkatzen. Baina merkataritza gune-ko arduradunek azaldu dutenez muga handiak dituzte saltokiei arauak ezartzeko orduan, ez dezaten gehiegizko hondakin hori produzitu.

Instituzio publikoak dira kasu hauetan eskumen eta indar gehiago dituztenak enpresak arrastoan sartzeko, baina Urbilen ikusitakoaren arabera, alde horretatik ez da aurrerapen askorik ageri. Alderdiek ingurumenarekiko konpromisoaz hitz egiten duten bitartean, ehun enpresa munduko kutsadura igorpenaren %70aren erantzule dira. Multinazionalak gobernuen aurrean duten inpunitatearen erakusgarri dira, oraindik, gehiegizko hondakin eta kutsadura hori. ●

Erroa

argitaletxea

- A1.1, A1.2, A2.1, A2.2 mailak
- 80 komunikazio egoera
- 800 argazki eta marrazki
- 100 eduki taula
- 75 gramatika arau
- 3 eranskin
- 84 ariketa (erantzun eta guzti)

www.erroa.eus